

(کاربرگ طرح درس) مقدمه ای بر علم اطلاعات و دانش شناسی

تاریخ به روز رسانی: ۱۴۰۴/۰۶/۳۰

دانشکده روان شناسی و علوم تربیتی دانشگاه سمنان

نیمسال اول سال تحصیلی ۱۴۰۴

نام درس	فارسی: مقدمه ای بر علم اطلاعات و دانش شناسی	تعداد واحد: نظری ۲ عملی ۰	مقطع: کارشناسی ■ کارشناسی ارشد □ دکتری
	انگلیسی: Introduction to information and knowledge science	پیش نیازها و هم نیازها:	
مدرس/مدرسین: دکتر رحمان معرفت	پست الکترونیکی: rmarefat@semnan.ac.ir برای ارسال تکالیف فقط از ایمیل زیر استفاده شود: Semkis93@gmail.com	شماره تلفن اتاق: ۰۲۳۳۱۵۳۵۰۰۸ داخلی ۵۰۰۸	وب سایت: http://rmarefat.profile.semnan.ac.ir
برنامه تدریس در هفته و شماره کلاس: چهارشنبه ها ساعت ۱۰ تا ۱۲			
اهداف درس: آشنایی با تاریخچه، مفاهیم پایه و گستره کلی و محتوایی علم اطلاعات و دانش شناسی و کسب دانش درباره فلسفه و کارکردهای این علم			
امکانات آموزشی مورد نیاز: ویدئو پروژکتور و سایت رایانه			
نحوه ارزشیابی	فعالیت های کلاسی و آموزشی	ارزشیابی مستمر (کوئیز)	امتحان میان ترم
درصد نمره	۵ نمره (شامل نظم و انضباط حضور مستمر در کلاس و مشارکت جدی در بحث های کلاسی و حضور فعال، ارائه سمینار و تکالیف درسی)	-----	۱۵ نمره
منابع و مآخذ درس	۱. ابرامی هوشنگ (۱۳۷۹). شناختی از دانش شناسی (علوم کتابداری). تهران: نشر کتابدار. ۲. تامپسون، جیمز (۱۳۶۶). تاریخ اصول کتابداری. ترجمه محمود حقیقی. تهران: مرکز نشر دانشگاهی. ۳. شعبانی، احمد (۱۳۸۵). کتابخانه و کتابداری: مقالاتی در توسعه مفاهیم و تاریخ. آبادان: پرسش. ۴. شعبانی، احمد؛ میرحسینی، زهره (۱۳۹۳). مقدمه ای بر علم اطلاعات و دانش شناسی. تهران: سمت. ۵. فتاحی، رحمت الله؛ ریسمانباف، امیر (۱۳۹۲). علم اطلاعات و دانش شناسی: سرشت و کارکردها، فصلنامه پردازش و مدیریت اطلاعات، ۲۹ (۱): ۳-۳۴. ۶. مزینانی، علی (۱۳۸۰). کتابخانه و کتابداری. تهران: سمت. ۷. موکهرجی، ا. ک (۱۳۶۶). تاریخ و فلسفه کتابداری. ترجمه اسدالله آزاد. مشهد: آستان قدس رضوی.		

مباحث درس

شماره هفته آموزشی	مبحث	توضیحات
۱	معرفی درس، چارچوب مطالب درس، نحوه ارزشیابی و ...	
۲	تاریخچه و سیر تکامل کتابت و کتابخانه ها، شکل گیری کتابخانه به عنوان نهادی اجتماعی	
۳	شکل گیری و خاستگاه حرفه کتابداری و اطلاع رسانی.	
۴	چیستی و فلسفه علم اطلاعات و دانش شناسی، اصول بنیادی علم اطلاعات و دانش شناسی، کتابداری به منزله حرفه ای علمی	
۵	انواع کتابخانه ها و مراکز اطلاع رسانی، آشنایی با ارکان و فعالیت های اساسی کتابخانه ها (نیازشناسی، گزینش، مجموعه سازی، سازماندهی، اشاعه و خدمت، مدیریت آموزش)	

۶	انواع منابع اطلاعاتی در کتابخانه ها و اهمیت هر یک در ارائه خدمت
۷	گستره خدمات کتابخانه ها و مراکز اطلاع رسانی در پاسخ به نیازهای جامعه (انواع خدمات برای انواع قشرها)
۸	کاربرد فناوری های جدید در کتابخانه ها و مراکز اطلاع رسانی
۹	جامعه اطلاعاتی و چرخه اطلاعات
۱۰	مفهوم اطلاعات و پیدایش علم اطلاع رسانی، موضوعیت علم اطلاع رسانی، فلسفه علم اطلاع رسانی، نظریه ها و نظریه پردازان علم اطلاع رسانی
۱۱	شکل گیری علم اطلاعات و دانش شناسی، محمل های اطلاعاتی، ارتباطات و فناوری های اطلاعاتی در عصر حاضر، وجوه دانشی و رویکردهای دانش مدارانه در ارکان و کارکردهای اصلی حرفه
۱۲	آشنایی با سازمان ها و نهادهای حرفه ای و تخصصی علم اطلاعات و دانش شناسی
۱۳	شبکه های اجتماعی و رسانه های حرفه ای (وب سایت ها، وبلاگها، گروه های بحث الکترونیکی، رسانه های خبری)
۱۴	سفر علمی
۱۵	چالش ها و آینده کتابخانه ها و مراکز اطلاع رسانی
۱۶	جمع بندی مطالب و مباحث، پاسخگویی به پرسشها و رفع اشکال

برخی مقالاتی که باید مطالعه کرد:

۱. منصوریان، یزدان. «به علم اطلاعات و دانش شناسی خوش آمدید!». سخن هفته شماره ۱۴۹. ۱ مهر ۱۳۹۲.
۲. منصوریان، یزدان (۱۳۸۸) [صد جستار بنیادی در کتابداری و اطلاع رسانی](#). کتاب ماه کلیات. ش. ۱۳۸، ص. ۶۲-۷۵.
۳. منصوریان، یزدان (۱۳۸۹) [کتابخانه نهادی فراتر از ساختمان آن: طبقه بندی خرد و کلان کتابخانه ها](#). کتاب ماه، ۱۵۸، ص. ۷۶-۸۵.
۴. منصوریان، یزدان (۱۳۹۰ الف) [صد شغل برای کتابداران: پست های سازمانی نوین در کتابخانه ها و مراکز اطلاع رسانی](#). مجله مطالعات ملی کتابداری و سازماندهی اطلاعات. دوره ۲۲، ش. ۳، پی در پی ۸۷ ص. ۸۹-۱۰۳.
۵. منصوریان، یزدان (۱۳۹۰ ب) [گرایش های تحصیلی تخصصی و بین رشته ای در آموزش علوم کتابداری و اطلاع رسانی](#). کتاب ماه کلیات، دوره ۱۴، ش. ۱۰، پی در پی، ۱۶۶، ص. ۶۳-۵۸.